

ת"פ 50597/10/20 - מדינת ישראל נגד ערן ירושלמי

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 50597-10-20 מדינת ישראל נ' ירושלמי

לפני כבוד השופטת שלומית בן יצחק
המאשימה מדינת ישראל
ע"י מפלג תביעות ת"א
נגד
הנאשם ערן ירושלמי
באמצעות עו"ד ברוך זכאי מטעם הסנגוריה הציבורית

גזר דין

רקע והשתלשלות ההליכים

1. הנאשם הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות איומים ותקיפה - עבירות לפי סעיפים 192 ו-379 לחוק העונשין, התשל"ז - 1973, ולהלן: החוק.

2. הכרעת הדין היא חלק בלתי נפרד מגזר דיני ועיקריה יובאו אפוא בתמצית. לפיהם, ביום 6.9.2019 הגיע המתלונן, יחד עם בנו, הסובל מנכות, אז כבן שש שנים, לחוף שרתון בתל אביב. לאחר שהמאבטח במקום לא אפשר למתלונן להיכנס למקום ברכבו מאחר ולא הציג תו חניית נכה עבור בנו, סרב זה לפנות את הגישה לחניון וכתוצאה מכך נוצר עומס תנועה. הנאשם, שביקש לצאת מהחניון, ניגש לרכבו של המתלונן, הכניס ראשו מעבר לחלון ואיים על המתלונן שלא כדין בפגיעה בגופו, בכך שאמר למתלונן כי ירצח אותו ו-"יזיין אותו" והכה את המתלונן, פעמיים, במכות אגרופ לפניו. הנאשם זוכה מהשמעת ביטוי מאיים נוסף שיוחס לו בכתב האישום, והוא כי ירצח אף את בנו של המתלונן.

3. טיעוני הצדדים לעונש נשמעו לפני ביום 22.2.2023.

המאשימה הגישה את גיליון הרשעותיו הקודם של הנאשם וכן גזר דין קודם שניתן בעניינו, ובגדרו הושתו מאסר מותנה והתחייבות הניתנים להפעלה בעניינו. לאחר דין ודברים, הסכימו הצדדים להגשת תסקיר לעונש שנערך בתיק אחר בו הורשע הנאשם, תוך הבהרה מטעם המדינה כי קיימים בו חלקים שאינם קבילים, הנוגעים להתרשמות קצינת המבחן באשר לאפיקים טיפוליים. בא כוחו של הנאשם הגיש לאחר הדיון דוח תעסוקה נתמכת מטעם עמותת "רעות".

לטענת המאשימה, הערכים החברתיים שנפגעו הם שמירה על שלמות גופו, בטחונו ושלוות נפשו של הפרט, וכי עצמת הפגיעה בהם מצויה ברף העליון. ב"כ המאשימה הדגיש את חומרת העבירה וטען כי "מדובר במכת אגרופ בפנים שרק במקרה היא לא לוותה בחבלה של ממש או מעבר לכך", לעיני בנו של המתלונן ובמסגרת "סכסוך דרך". לדבריו:

"גם במקרה שאדם חוסם את הדרך אין שום צידוק שבעולם לפעול באלימות באופן שהנאשם פעל, ואנחנו סבורים שביהמ"ש צריך לגלות 0 סבלנות פשוטו כמשמעו ביחס להתנהגות מהסוג הזה". המאשימה עתרה למתחם ענישה שנע בין מספר חודשים ועד שנת מאסר.

התובע ציין את עברו הפלילי של הנאשם וכי את העבירות מושא כתב האישום ביצע שלושה חודשים לאחר שהוטל עליו מאסר מותנה, את העדרו של הליך שיקומי ואת אי-לקיחת האחריות. לפיכך, עתר למקם את הנאשם בחלקו המרכזי של מתחם הענישה, ולהשית עליו מאסר בעבודות שירות, במצטבר לעונש אותו מרצה הנאשם כעת בתיק אחר ולפיצוי למתלונן שלא יפחת מסך 5,000 ₪.

ההגנה טענה כי מדובר במקרה המצוי ברף הנמוך, נוכח התנהלות המתלונן, שלו לא נגרם נזק גופני והאיומים הם בגדר "מלל כללי, לא קונקרטי", ואף לעובדת התרחשות האירוע בנוכחות בן המתלונן אין ליתן משקל גבוה.

אשר לנסיבותיו האישיות של הנאשם, נטען כי זה חווה משברים בילדותו, נשר ממסגרת בית הספר "ומגיל צעיר התחבר עם אנשים מפוקפקים וביצע עבירות. בשלב מסוים בחייו החליט לעשות שינוי ובמשך כמעט 20 שנים הוא לא חזר לכלא ולא ביצע עבירות כמעט", כאשר מאז העבירה מושא כתב האישום, לא נפתחו תיקים חדשים, הוא הצליח לשקם את חייו, נגמל מסמים, מצא עבודה חדשה "ואפילו עבר דירה כדי לנתק קשר עם טיפוסים בעייתיים". בנוסף, הודגש מצבו הבריאותי הקשה של הנאשם, לו אישור לצריכת קנאביס, והוא הוכר כנכה על ידי הביטוח הלאומי. ההגנה טענה כי לנאשם יהיה קושי לבצע עבודות שירות "ולראיה עד היום הוא מרצה עדיין לא סיים 6 חודשי עבודות שירות שהוטלו באוקטובר 21, בין היתר זה נבע מכך שהוא שובץ למקום עבודה שלא התאים למגבלות הרפואיות שלו...". ההגנה עתרה למיקום הנאשם בתחתית המתחם ולחפיפת העונש שיוטל עליו במסגרת תיק זה למאסר המותנה ולעונש המאסר בעבודות שירות אותו הוא מרצה בתיק אחר.

הנאשם בדברו האחרון פנה לבית המשפט, ומסר כי עבר דרך ארוכה מאז האירוע ושינה את אורחות חייו. לדבריו, הוא "מותש" ונטול כוחות נפשיים ופיזיים. אף כי עמד על חפותו, הכיר הנאשם בכך שהתנהל באופן שאינו ראוי אל מול המתלונן והיום היה נוהג אחרת.

4. מועד שימוע גזר הדין נקבע ליום 19.3.23. עוד עובר לדיון, לבקשת הסנגור ובהסכמת המאשימה, נתקבלה חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות ולפיה הנאשם כשיר לבצען, במגבלות.

דין והכרעה

מתחם העונש ההולם

5. על פי הוראות סעיף 40ג(א) לחוק, טרם גזירת העונש יש לקבוע, בגין כל אחד מהאירועים שבכתב

עמוד 2

האישום, מתחם עונש הולם למעשה העבירה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע כתוצאה מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בערך זה, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. אין מחלוקת כי בעניינו מדובר באירוע אחד, תחום בזמן ובמקום.

הערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם

6. הנאשם הכה את המתלונן, באגרופיו, ואיים עליו כי ירצחו ו-"זיין" אותו, והכל לעיני בנו, בתגובה לסירובו של המתלונן להתפנות מהמקום. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשיו של הנאשם נוגעים לשימור שלמות הגוף והנפש, ביטחון אדם במרחב הציבורי, אוטונומיית הפרט ושימור הסדר הציבורי. הפגיעה בהם, בהתאם לנסיבות העניין שיפורטו להלן, על משקלן השונה והמצטבר, היא במידה בינונית.

נסיבות ביצוע העבירה

7. סעיף 40ט(א) לחוק קובע כי על בית המשפט להתחשב בקביעת העונש ההולם, בנסיבות, מקלות ומחמירות כאחד, הקשורות בביצוע העבירה "ככל שסבר שהן משפיעות... על אשמו של הנאשם".

8. את האירוע מושא כתב האישום ניתן לשייך לתופעת "הזעם בכבישים", גם אם לא כקרוב משפחה מהדרגה הראשונה. כאמור בגזר דיני בת"פ (ת"א) 36274-11-21 **מדינת ישראל נ' אבו אביש**, פסקות 14-15 (7.12.2022): "תופעה זו רווחת ושכיחה, תוצאותיה חמורות ועלולות להיות אף קטלניות וחובה על בית המשפט לפעול למיגורה. כך, בעניין **פלוני** (רע"פ 5662/18 **פלוני נ' מדינת ישראל**) (2.8.2018)), ציין בית המשפט העליון, בנוגע לעניינו של אדם, בעל עבר פלילי, שהורשע, בין היתר, בתקיפת קטין שחצה נתיב נסיעתו, וגרם לו חבלות של ממש כי: 'התופעה המתפשטת כנגד רע במחוזותינו, של נקיטת אלימות מצד נהגים בכביש כלפי נהגים אחרים היא פסולה מכל וכל וראוי להחמיר בעונשם של הנוקטים באלימות מסוג זה'".

9. בצד זאת, וכעולה מהאמור לעיל, נוכח התנהלות המתלונן, אין מדובר במקרה מובהק של תופעה חמורה זו. כאמור בהכרעת הדין (פסקות 28-37), עם כל ההבנה למצוקת המתלונן, שכניסתו לחניון לא התאפשרה, בחירתו לחסום את התנועה, ולגרום לעיכובי אחרים, שאף להם זכות לכניסה לחניון המשרת אנשים סובלים מנכויות, לרבות הנאשם עצמו, יצרה מצוקה של ממש בקרב ציבור פוקדי המקום במשך דקות ארוכות והוא סרב להתפנות גם לאחר מספר פניות, לא רק מטעמו של השומר. יודגש: אין באמור לעיל כל הצדקה להפגנת אלימות או השמעת איומים, ודאי לא באופן הקיצוני והחמור, חוצה גבול הפלילים, בו בחר הנאשם להתנהל. אלא שלדברים משמעות בכל הנוגע לנסיבות על רקען ביצע הנאשם את העבירות המיוחסות לו ולמידת אשמו.

10. מדובר אכן באירוע שאינו מתוכנן, ובעבירת תקיפה לפי סעיף 379 לחוק (שעל אף כותרת הסעיף, אינה "סתמית" כלל ועיקר) שדינה שנתיים מאסר. אלא שהכלל ברור הוא: "יש לסעיף העבירה המיוחס לנאשם, נפקות מסוימת לעניין עונשו, אך את עיקר הדגש ראוי לשים על העובדות המתוארות בכתב האישום, ואלה ישמשו כנקודת מוצא לגזירת עונשו של הנאשם" (ע"פ 1997/13 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (29.8.2013)).

בחינת המעשה ותוצאותיו מלמדת על חומרה ממשית בהתנהלות הנאשם.

בעדותו ציין המתלונן כי סבל מסחרחורת (פסקה 12) וכי מדובר במכות בעלות עוצמה.

הנאשם העיד על כוחו הרב (פסקה 33 להכרעת הדין: "פיצוצים ממני זה סימנים ומשקפיים שבורות"). אכן, דבריו אלו באו על מנת לשכנע כי אם היה פוגע במתלונן, בהכרח היה זה האחרון יוצא בשן ובעין מהאירוע. אלא שגרסתו בנוגע לאי-הפעלת אלימות כנגד המתלונן, נדחתה, ושוברו של השטר נותר לצדו. גרסה זו, בצד חזותו המגודלת של הנאשם, ודברי המתלונן, לפיהם מעולם לא "חטף אגרופים כאלה", מלמדים כולם כי כוחו אכן רב וכפועל יוצא על השלכות מכותיו.

יש לקבוע כי האגרופים שהטיח בפני המתלונן, אזור רגיש וכאוב, אכן מבטאים אלימות קשה וחמורה ולכך יש להוסיף את הפעולה האלימה כשלעצמה של השלכת המפתחות מהרכב, שאף אותה ביצע הנאשם.

11. השלכות האירוע לא הסתיימו באותו היום. המתלונן מסר בעדותו כי היה "בטראומה" כתוצאה מאירוע שהפך "לסרט אימה של קללות, צרחות, איומים אגרופים" (פסקה 10). לטעמי, ובניגוד לעמדת ההגנה, ביצוע העבירה לעיני הבן, ילד רך בשנים, מוסיפה למעשי הנאשם נופך חומרה משמעותי. לכך יש להוסיף את התנהלות הפסולה והמגונה של הנאשם גם לאחר האירוע, בגדר הוספת חטא על פשע, במסגרתה הטיח האשמות במתלונן, בגסות ובקולניות, בפניו, לעיני השוטרים ומספר אנשים נוספים; הוא אף פנה ישירות לילד, ואמר לו כי אביו אינו ראוי לשמש כהורה (פסקה 98 להכרעת הדין). ואכן, לטענת המתלונן, המקובלת עלי, סבל הילד מהשלכות האירוע: במהלכו ולאחריו (פסקה 18 להכרעת הדין).

12. האיומים שהשמיע הנאשם באזני המתלונן מצויים ברף הגבוה, ונוגעים לפגיעה בנפש, רצח, בצד אמירה כי "יזיין" את המתלונן, אמירה שאף היא טעונה איום ברור. ונזכיר: איום, על פי לשון החוק, יכול לבוא לכדי ביטוי גם בהעדר מלל כלשהו, והרי בצד התבטאויותיו הפגין גם אלימות קשה. בכך יש להשליך על מידת רצינותו בהשמעתם, וכל כוונותיו, כפי שנתפסו בעיני המתלונן בזמן אמת.

מדיניות הענישה הנוהגת

13. המאשימה הפנתה לעניין **אבו אביש** שלעיל ולפסיקה המובאת שם.

במקרה זה גזרתי דינו של אדם, שהורשע על יסוד הודאתו בעבירת תקיפה ללא איומים שנלוו לה, ובמסגרת הסדר טיעון בו הגבילה המאשימה עצמה לטיעון לשלושה חודשי מאסר בעבודות שירות. הנאשם, ללא רישום פלילי, תקף אדם אחר, באגרופים לכיוון פלג גופו העליון, על רקע סכסוך דרך, ונדון ל-45 ימי מאסר בעבודות שירות. ציינתי שם כי: "ניתן לקבוע אפוא כי ככלל מדיניות הענישה הנוהגת במקרים בהם בוצעה עבירת אלימות על רקע שימוש בדרך, כוללת מאסר בפועל ולו בדרך של עבודות שירות... מכל האמור לעיל יש לקבוע מתחם ענישה הנע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד למאסר בפועל לתקופה של 10 חודשים, בצד ענישה נלווית".

14. ההגנה הגישה מספר החלטות, לשיטתה, תואמות את המקרה דנן.

ת"פ 32475-10-19 (שלום רח') **מדינת ישראל נ' ירמיהו** (20.12.2022): הנאשם, בעל עבר פלילי, הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות איומים, תקיפה, גניבה והסגת גבול, בכך שדחף את המתלונן ואיים עליו לעיני

בנו הקטין. נקבע כי מתחם העונש ההולם נע ממאסר על תנאי ועד תשעה חודשי מאסר, שיכול וירוצו בעבירות שירות, לצד ענישה נלווית. הנאשם לא התייצב אצל הממונה על עבודות השירות והושת חודש מאסר בפועל, לצד ענישה נלווית.

ת"פ 22449-02-13 (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' ארז** (9.11.2015): הנאשם, נעדר עבר פלילי, הורשע, על יסוד הודאתו בעובדות כתב אישום מתוקן, בעבירת תקיפה ואיומים, בכך שאחז בחולצת המתלונן ודחפו בנוכחות שתי בנותיו. שירות המבחן המליץ על אי הרשעה לצד הטלת של"צ. נקבע כי מתחם העונש ההולם בגין מעשי הנאשם נע בין מאסר על תנאי ועד לשישה חודשי מאסר. על הנאשם הושת 3 חודשים על תנאי, לצד ענישה נלווית.

ת"פ (שלום ק"ג) 56218-11-16 **מדינת ישראל נ' באבו** (5.12.2018): הנאשם, נעדר עבר פלילי, הורשע על יסוד הודאתו בשלושה כתבי אישום, שעניינם עבירות איומים ותקיפת בת זוג, בכך שהשליך עליה כיסא פלסטיק ופגע בידה. על הנאשם הושתו ארבעה חודשי מאסר על תנאי, לצד ענישה נלווית.

אעיר, כי מטיעוני הסנגור עולה כי הפסיקה שלעיל הוגשה לעיוני על מנת להצביע כי עצם נוכחות קטין בעת ביצוע העבירות אינה מחמירה משמעותית את העונש. כל מקרה ונסיבותיו, ובענייננו, כמתואר לעיל, להתנהלות הנאשם אל מול הקטין ופנייתו הישירה אליו לאחר האירוע, משקל ממשי לחובתו. אציין עוד כי מידת האלימות שהופגנה בפסיקה אליה הפנתה ההגנה אינה משתווה למעשי הנאשם.

15. עיינתי אף בהחלטות רלבנטיות נוספות.

רע"פ 1749/13 **דשן נ' מדינת ישראל**: (14.3.2013) המבקש, בעל עבר פלילי תעבורתי, הורשע, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות תעבורה ובתקיפה חבלנית, בכך שעקב דין ודברים בינו לבין המתלונן "בנוגע לנהיגה", הכה אותו, שבר את משקפיו וגרם לו לפציעות בפניו. על המבקש הושת עונש מאסר בפועל לתקופה של שמונה חודשים, בצד ענישה נלווית. בקשת רשות הערעור - נדחתה, תוך קביעה: "כי עונש זה אינו מצדיק התערבות, משאין בו סטייה חריגה ממדיניות הענישה המקובלת. שתי הערכאות הקודמות ראו עין בעין (הערכאה הדיונית, וערכאת הערעור בדעת-רוב), את החומרה שבמעשיו של המבקש, וקבעו, כי בנסיבות העניין, אין מנוס מהטלת עונש מאסר לריצוי בפועל".

ע"פ (מחוזי נצ') 47731-04-14 **שתוי נ' מדינת ישראל** (18.6.2014): בית המשפט המחוזי דחה ערעור על חומרת עונשו של אדם, נטול הרשעות קודמות, שהורשע, על יסוד הודאתו, בעבירת תקיפה ואיומים, בכך שלפת את חולצת המתלונן, סטר על פניו ואמר לו כי יצא החוצה: "אני רוצה לפגוע בך". נפסק, כי מתחם העונש שקבע בית משפט השלום - חודשיים מאסר שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד שמונה חודשי מאסר - הוא ראוי, וכי אין להתערב בעונש המאסר לתקופה של חמישה חודשים, בדרך של עבודות שירות, שנגזר על המערער.

ת"פ (שלום ק"ג) 2744-08-19 **מדינת ישראל נ' דהן** (14.6.2020): הנאשם, בעל עבר פלילי, הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של תקיפה סתם ואיומים, בכך שהכה, מספר פעמים, את המתלונן במכות אגרופ. מעשיו של הנאשם במקרה זה בוצעו לנגד עיני ילדים. נקבע כי מתחם העונש ההולם, נע בין מספר חודשי מאסר שניתן לרצותם

בעבודות שירות, לבין 12 חודשי מאסר בפועל. על הנאשם הושת 4 חודשי מאסר, בצירוף ענישה נלווית.

ראו גם הפסיקה המצוטטת בסעיף 19 לגזר דיני בעניין **אבו אביש**.

סיכום עד כאן:

16. חומרת טיב האלימות, תקיפה באגרופים, פעמיים, מלווה באיומים קשים, על רקע דרישה לפינוי דרך, אינה מאפשרת לקבוע מתחם ענישה שהרף התחתון בו עומד על מאסר מותנה, צופה פני עתיד בלבד. לטעמי, לא ניתן להסתפק - אלא במקרים חריגים ומטעמי שיקום - בעונש שאינו כולל מאסר בפועל, גם אם לתקופה קצרה, גם אם במסגרת עבודות שירות. בשים לב לערכים המוגנים שנפגעו, ומידת הפגיעה בהם, לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה כפי שתוארו לעיל, לרבות התנהלות המתלונן, ולמדיניות הענישה הנוהגת, מתחם העונש ההולם נע בין מאסר קצר שיכול וירוצה בעבודות שירות ועד למאסר בפועל לתקופה של שנה, בצירוף ענישה נלווית, לרבות פיצוי הולם ומשמעותי למתלונן.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם

17. בגזירת עונשו של נאשם רשאי בית המשפט להתחשב בהתקיימות נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה.

18. הנאשם בעל עבר פלילי מכביד, רלבנטי וסמוך לביצוע העבירות מושא התיק שבכותרת. לחובתו עשרים רישומים קודמים, החל משנת 1985, שלא התיישנו או נמחקו בשל עובדן ביצוען של עבירות נוספות, שוב ושוב, לאורך השנים. בין היתר הורשע הנאשם בעבירות סמים, אלימות, הימורים, היזק לרכוש, הדחה באיומים, פגיעה, התפרצויות, גניבה ואיומים. הנאשם אף נשא בעונשי מאסר, בפועל ובעבודות שירות, לרבות לתקופות ממושכות, העולות על שנה. את העבירות מושא התיק ביצע כחודשיים ומחצה לאחר מתן גזר דינו בעניינו בגין עבירת תקיפה, ובמסגרתו נדון לעונש מאסר מותנה ולהתחייבות, ניתנים להפעלה, שלא היה בהם כדי להרתיעו.

19. ההגנה טענה כי בשנים האחרונות מיתן הנאשם את התנהלותו. נעמוד אפוא על לוחות הזמנים הנוגעים להתנהלותו הפלילית ועל דגשים מרכזיים במסגרת תקופה זו.

א. העבירה מושא התיק בכותרת בוצעה בחודש ספטמבר 2019, לפני שלוש שנים ומחצה.

ב. בת"פ 4956-2-20 (שלום כפ"ס) הורשע הנאשם בעבירת החזקת סמים לצריכה עצמית שבוצעה ב-15.7.2019, כחודשיים לפני העבירות מושא התיק שבכותרת. גזר הדין ניתן ביום 7.6.2022. ביום 20.2.2023 נתקבל, בהסכמת המאשימה, ערעור הנאשם על גזר דינו והוא נדון לעונש שבין רכיביו מאסר לתקופה של שלושה חודשים, בדרך של עבודות שירות (עפ"ג 39972-07-22 (מחוזי מרכז)).

ג. בת"פ 8389-12-19 (שלום כפ"ס) הורשע הנאשם עבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית שבוצעה ב-25.11.2019, בסמוך לאחר העבירות מושא התיק שבכותרת. גזר הדין ניתן ביום 6.10.2021 והנאשם נדון לעונש,

שבין רכיביו, מאסר לתקופה של שישה חודשים, בדרך של עבודות שירות. ערעור שהגיש הנאשם נדחה.

ד. בת"פ 1307-9-17 (שלום כפ"ס) הורשע הנאשם בעבירת תקיפה שבוצעה ב-2.7.2017. על פי עובדות כתב האישום המתוקן תקף הנאשם אשה, עמה היה במערכת יחסים, בכך שפתח בחזקה דלת, וגרם למתלוננת "לקבל" מכה בראשה. גזר הדין ניתן ביום 17.6.2019, תקופה קצרה לפני האירוע מושא התיק שבכותרת שהתרחש ביום 6.9.2019. בתיק זה הושת מאסר מותנה לתקופה של שלושה חודשים, למשך שנתיים, בגין כל עבירת אלימות שניתן להפעלה בתיק שבכותרת, כמו גם התחייבות בסך ₪ 1,000 לתקופה של שנתיים, להימנע מביצוע עבירת תקיפה, עבירה לפי סעיף 379 לחוק.

ה. בת"פ 13196-3-17 (שלום ת"א) הורשע הנאשם בעבירת החזקת סמים שלא לצריכה עצמית. גזר הדין ניתן ביום 17.10.2017. הנאשם נדון לעונש של מאסר מותנה.

ו. הרשעתו הקודמת לתיקים שפורטו לעיל היתה בשנת 2012, בגין עבירות הימורים; הנאשם נדון תחילה לצו מבחן ולעונשים נלווים, אך זה הופקע בחודש יולי 2013, ובמסגרתו נדון הנאשם שוב לאותם העונשים.

ז. המאסר האחרון בפועל בו נשא הנאשם, לתקופה של 20 חודשים, נגזר בינואר 2003, בגין עבירות סמים ותקיפה (ת"פ 2415-02 (שלום כפ"ס)).

20. מהאמור לעיל עולה כי קיים צדק בטענת ההגנה בנוגע למיתון ההתנהלות הנאשם בתקופה שקדמה לאירוע מושא כתב האישום ובעיקר - לאחריו. לאחר ריצוי עונש מאסר ממושך, לא הסתבך הנאשם בפלילים מספר שנים, ואף לאחריו, לא ביצע עבירות שהובילו למאסרו. אכן, דווקא בתקופה הרלבנטית לכתב האישום, חזר להיות מעורב בעבירות תקיפה וסמים, וביצע את המיוחס לו בעניינו, תקופה קצרה מאוד לאחר הטלת עונש מאסר מותנה, אך מאז חודש נובמבר 2019, למעלה משלוש שנים, לא הורשע בעבירות נוספות. במקביל, כפי שעלה ממסמך מטעם עמותת רעות, הנאשם עובד ומפרנס עצמו, החל משנת 2018, במלון, תוך ליווי העמותה, ו-"כיום יש שיפור ניכר בהתנהלות ויחסי מרות תקינים".

21. הנאשם לא נטל אחריות על מעשיו, לא הודה במיוחס לו וניהל משפטו. זו זכותו כמובן, ולכך יש להוסיף כי המאשימה אכן לא הוכיחה פרט בכתב האישום, את האיומים שנטען כי הופנו כלפי הבן; המתלונן כלל לא נשאל על עניין זה. עדיין, כפי שציינתי בהכרעת הדין, יחסו למתלונן, גם במסגרת עדותו, גם כעולה מתייעוד מצלמות הגוף בסמוך לאחר האירוע, היה אלים מילולית, בוטה, גס רוח, ובניגוד לעדותו השקרית, פנה ישירות לבנו של המתלונן, קטין רק בשנים, ובכך הגביר הסיכוי להעמקת הטראומה מהתנהלותו אצל השניים.

22. מצבו הרפואי והמשפטי של הנאשם מורכב מאוד, ובלשון המעטה, אינו בטוב. כעולה מחוות הדעת הממונה על עבודות השירות הוא נושא כעת בעונש מאסר בעבודות שירות שהוטל עליו בת"פ 8389-12-19, למשך שישה חודשים, הצפוי להסתיים בתחילת יולי 2022, וכאמור לעיל, עליו לשאת לאחר מכן בשלושה חודשים נוספים כפי שנקבע בעפ"ג 39972-07-22. ריצוי העונש המאסר מתמשך ואינו רציף לטענת הנאשם, בשל הצורך להידרש לטיפולו הרפואיים.

23. ממסמכים שהוגשו, עולה כי הנאשם סובל ממגוון מחלות, לרבות ליקוי בליבו, ומתמודד עם קושי גופני וכאבים נדרש לתרופות רבות ומוכר על ידי הביטוח הלאומי: "61% רפואי; "100 אובדן כושר עבודה". בשל מצבו קיבל הנאשם רשיון לשימוש בקנביס רפואי. כאמור, הממונה על עבודות השירות מצא כי יוכל לבצען רק במגבלות.

24. כאמור, בסופו של יום הסכימו הצדדים על הגשת תסקיר שירות המבחן מיום 8.11.2021 בעניין הנאשם בתיק אחר (ת"פ 4956-02-20 שלעיל). לא אתייחס לממצאיו הטיפוליים של שירות המבחן בתיק זה, המתייחסים לעבירה מזן שונה, עבירת סמים, בה הודה הנאשם. עם זאת, יש במסמך סקירה של קורות חייו של הנאשם, לרבות ילדותו הקשה ותיאור התדרדרותו הרפואית החל משנת 2018 כמו גם תיאור עובדתי של התהליך בו החל להתנתק מדפוסי חייו השליליים: פניה לרשויות הרווחה במקום מגוריו, מציאת מקום עבודה בעמותת רעות, אי-שימוש בסמים קשים והימנעות מביצוע עבירות נוספות.

סיכום עד כאן:

25. בבואי לקבוע מיקומו של הנאשם במתחם העונש ההולם, מצאתי ליתן משקל משמעותי לשני נתונים הפועלים לזכותו. ראשית, שינוי דרך מסתמן מאז שנת 2019, שבא לידי ביטוי בהימנעותו מביצוע עבירות, אי-שימוש בסמים קשים וניהול אורח חיים פרודוקטיבי, על אף מגבלות משמעותיות בשל מורכבות מצבו המשפטי והפיזי. שנית, התרשמתי כי הנאשם אכן סובל מכאבים משמעותיים, באופן תמידי כמעט, וכי ביצוע עונש מאסר בעבודות שירות אכן יקשה עליו, ולא במעט, כך יש יסוד ממשי לקבוע כי פגיעת העונש בנאשם תהא קשה יותר מזו הנלווית לכל ענישה שהיא ביחס לאחרים (סעיף 40א(1) לחוק). בצד זאת, יש ליתן משקל אף ליחסו לקרבן העבירה, לאי לקיחת חלק בהליך טיפולי מפחית מסוכנות ולעברו הפלילי, שיש בו מן החומרה.

מכל האמור לעיל מצאתי לנכון למקם הנאשם בחלקו התחתון של השליש המרכזי של מתחם העונש ההולם.

פיצוי המתלונן

26. יש לפסוק פיצוי הולם עבור המתלונן. סעיף 77 (א) לחוק קובע כי: "הורשע אדם, רשאי בית המשפט לחייבו, בשל כל אחת מן העבירות שהורשע בהן, לשלם לאדם שניזוק על ידי העבירה סכום שלא יעלה על 258,000 שקלים חדשים לפיצוי הנזק או הסבל שנגרם לו".

27. כפי שצינתי בענין אחר (ת"פ 73471-12-18 (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' כהן** (20.7.2022)): "הוראת חוק זו נועדה לסייע לקורבנות העבירה לקבל "סעד ראשוני", ובכל מקרה לתת ביטוי לנזקים הממשיים שנגרמו. הערכת גובה הפיצוי תעשה על דרך האומדנה, וקרבת העבירה אינו נדרש להוכיח בצורה מדויקת, ועל יסוד ראיות, את נזקיו. הפיצוי מותר בידי הנפגע אפשרות להליך אזרחי נגד אותו יוכל לנהל תוך יתרון דיוני וראייתי על פי המנגנונים ודיני הראיות שנקבעו בעניין (דנ"פ 5625/16 **אסרף נ' טווק** (13.9.2017)). לנאשם חובות רבים בהיקפים משמעותיים. אני ערה לכך וכאמור, לעניין זה יינתן משקל בגובה הקנס. עם זאת, הקושי הצפוי עבורו בתשלום הפיצוי אינו שיקול רלבנטי לעצם הטלתו, אף לא לגובהו: "מחמת אופיו ותכליתו האזרחיים של הפיצוי, ובדומה לעניינים אחרים שבמשפט האזרחי, מוקד ההסתכלות איננו ביכולתו של הפוגע-העברייני. המוקד הוא בעניינו של נפגע העבירה, בהכרה בפגיעה בו, ובהטבתה" (ע"פ 8449/17 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פסקה 51 (16.6.2019))."

מצבו הכלכלי של הנאשם אינו שפיר, ועדיין, אין בכך על מנת לגרוע מחובתו לפצות את המתלונן על מעשיו

ונזקיהם. כפי שציינתי בעניין אחר (ת"פ 53548-02-20 (שלום ת"א) **מדינת ישראל נ' כתובים**, פסקה 85 (20.2.2023): "במצבו הכלכלי של הנאשם אתחשב בקביעת סכום הקנס, שיש להטיל על הנאשם במסגרת גזירת העונש, וזאת בהתאם להוראות סעיף 40 לחוק. מצאתי לפסוק סכום מתון, על הצד הנמוך ממש, גם בהתאם להוראות סעיף 63(ג) לחוק לפיהן רשאי בית המשפט להתחשב בהשפעת סילוק הקנס על יכולת הנאשם לפצות את קרבן העבירה בשל נזקו כתוצאה ממנה". דברים אלה, בהתאמות הנדרשות, יפים אף לענייננו.

28. מדובר בעבירת אלימות משמעותית, שבוצעה במרחב הציבורי, לעיני בנו של המתלונן, ועל השלכותיה עמדנו לעיל. גם אם ניקח בחשבון את העדר הנזק (למעט מחושי הסחרחורת) ואת התנהלות המתלונן, מצאתי לקבל את עמדת המאשימה ברובה, ולהשית פיצוי על סך 4,000 ₪.

עתירת הסנגור לריצוי עונש המאסר בחופף לעונשי מאסר אחרים ולמאסר מותנה

29. עתירת הסנגור היא לחפיפת העונש שייגזר על הנאשם בתיק זה, לעונשים שעליו לשאת בהם בשני תיקי האחרונים (לתקופות של ששה חודשים ושלושה חודשים) ולמאסר המותנה שהוטל עליו לתקופה של שלושה חודשים, כך שהלכה למעשה לא יהיה ביטוי עונשי, בדמות עונש מאסר נוסף, בנוגע למעשיו של הנאשם בתיק שבכותרת.

30. יאמר כבר כעת כי לא ניתן לקבל בקשות אלו: "... ריצוי העונשים באופן חופף היה מוביל לכך שהמערער כלל לא היה נושא בעונש בגין עבירות התקיפה שהורשע בהן - וסבורני כי צדק בית המשפט המחוזי הנכבד בקביעתו כי תוצאה זו איננה ראויה, נוכח אופי העבירות ונוכח העובדה שבפועל המערער לא השתתף בהליך שיקומי כלשהו (רע"פ 3589/17 **שמואל נ' מדינת ישראל**, פסקה 28 (10.2.2020)).

חפיפת העונש ליתרת תקופות המאסר שהושטו על הנאשם בתיקים נוספים

31. סעיף 45 (ב) לחוק, שכותרתו מאסר חופף, קובע כי "מי שנידון למאסר ולפני שנשא כל ענשו חזר ונידון למאסר, ובית המשפט שדן אותו לאחרונה לא הורה שישא את ענשי המאסר, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא ישא אלא עונש מאסר אחד והוא של התקופה הארוכה ביותר". מאסר בעבודות שירות הוא מאסר, גם אם לא מאחורי סורג ובריח, והוראות סעיף זה חלות עליו (רע"פ 5074/06 **צימר נ' מדינת ישראל** (15.5.2007)).

32. לשון הסעיף, כפשוטה, אכן מלמדת כי בהעדר קביעה אחת ירצו עונשי המאסר בחופף, כך שהנאשם יישא בעונש של התקופה הארוכה ביותר. אך הדעה המקובלת היא כי מדובר "בהוראה טכנית-פרשנית-ניטרלית, שנועדה אך למלא את החסר מקום שבית המשפט לא קבע במפורש אם העונשים ירצו באופן חופף או במצטבר... ולא הכרעה ערכית לפיה בנסיבות כאלה ראוי לקבוע עונשים באופן חופף" (ע"פ 7907/14 **ואזנה מ' מדינת ישראל**, פסקה 12 (22.2.2015); ע"פ 7786/21 **אזמה נ' מדינת ישראל**, פסקה 59 (14.7.2022)).

33. בפסיקת בית משפט הוותו השיקולים המנחים לצורך הכרעת בית המשפט בדבר אופן ריצוי עונשי המאסר: "ובראשם, שיקולים שעניינם בקיומה של זיקה בין העבירות בהן הורשע הנאשם (ככל שהזיקה הדוקה יותר, תקטן הנטייה להטיל ענישה מצטברת); ושיקולים הנוגעים למהות העבירה וחומרתה ככל שאלה חמורים יותר, תיטה הכף לעבר הטלת ענישה מצטברת", כאשר בנוסף יש ליתן הדעת "לשיקולים רלבנטיים נוספים כגון מידת הפגיעה והנזק שמעשי הנאשם יצרו וכן שיקולי גמול והרתעה" (עניין **אזמה**, פסקה 61). על בית המשפט לאזן "בין האינטרס החברתי במצוי הדין לבין האינטרס האנושי, נקיטת מידת חסד עם הנאשם, המאפשרת לו לרצות את העונש החמור כדי לכפר על עוונותיו" (ע"פ 3834/10 **והבה נ' מדינת ישראל**, פסקה 152 (6.3.2013)).

34. סעיף 40ב לחוק, שחוקק במסגרת תיקון 113 לחוק קבע עקרון מנחה בענישה והוא: "קיומו של יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו". היחס בין עקרון זה לבין הוראות סעיף 45(ב) לחוק טרם הוכרע, אך: "העמדה שהובעה ... היא כי עקרון ההלימה עשוי להביא לסטייה מהוראות סעיף 45(ב) לחוק העונשין, במקרים בהם עונשי המאסר הוטלו בגין עבירות שונות, וריצויים בחופף יביא לפער משמעותי בין חומרת העבירות לבין העונשים המוטלים בגינן (עניין **שמואל**, פסקה 18). ואכן, תזכיר חוק העונשין (ריצוי עונשי מאסר במצטבר ועבודות שירות) מציע להפוך את ברירת המחדל הקבועה בסעיף 45(ב) לחוק כך שעונשי מאסר שונים ירוצו במצטבר, אלא אם יורה בית המשפט אחרת, וזאת "מהטעם המהותי"; עקרון ההלימה שעוגן כעקרון מנחה בתיקון 113 לחוק.

35. בענייננו: הנאשם נושא כעת בעונש מאסר בעבודות שירות לתקופה של שישה חודשים בגין עבירות סמים, אותו הוא צפוי לסיים בחודש יולי 2023 ולאחריו, אמור לשאת במאסר נוסף, לתקופה של שלושה חודשים, בגין עבירות אלו (עמ' 4, ש' 15-17 לפרוטוקול הדיון בעפ"ג 39972-07-22), ובסך הכל תשעה חודשים. העבירות מושא התיק שונות במהותן, ונושאות מטען חומרה משמעותי. בצד זאת, מצאתי לנכון לנקוט במידת החסד עם הנאשם נוכח השינוי המסתמן באורחות חייו ובשל מצבו הגופני, ולצבור חלקית עונש המאסר בתיק שבכותרת לעונשי המאסר שהוטלו עליו בשני התיקים האחרים.

חפיפת העונש למאסר המותנה שהוטל על הנאשם בתיק קודם

36. סעיף 58 לחוק העונשין קובע כי: "מי שהוטל עליו עונש מאסר בשל עבירה נוספת והופעל נגדו עונש המאסר על תנאי, ישא, על אף האמור בסעיף 45, את שתי תקופות המאסר בזו אחר זו, זולת אם בית המשפט שהרשיעו בשל העבירה הנוספת ציווה, מטעמים שיירשמו, ששתי התקופות כולן או מקצתן יהיו חופפות". הכלל, אפוא, הוא צבירת תקופת המאסר המותנה למאסר בפועל המושת בתיק הנוכחי, ובעניין **מזראיב** נקבע אף כי: "ככל שגדלה מידת הזיקה בין העבירה הנוכחית לבין העבירה שבגינה הוטל עונש המאסר המותנה, כך תיטה הכף לטובת החלת ברירת המחדל של צבירת עונשים על פני החלתם בחופף...".

ועוד: "בענייננו, לא נמצאו טעמים המצדיקים השתת העונשים באופן חופף, כחריג לכלל של הצטברות עונשים. אדרבה, נוכח עברו הפלילי של המערער והעובדה ששב לסורו בחלוף זמן מועט ביותר, חרף המאסרים המותנים אשר הוטלו עליו בגין ביצוע מעשים דומים בעבר אשר כשלו מלהרתיעו, נוטה הכף בבירור לכיוון ברירת המחדל של צבירת עונשים ... את גם נוכח העובדה שעונש המאסר על תנאי שנגזר על המערער לא מילא, וזאת בלשון המעטה, את תכליתו ההרתעתית" (ע"פ 2336/16 **מזראיב נ' מדינת ישראל**, פסקה 32 (14.12.2017)).

37. הנאשם ביצע עבירת אלימות בסמוך מאוד להטלת מאסר מותנה בגין עבירת אלימות נוספת, שלא די היה בו על מנת להרתיעו; גם בהתחייבות כספית צופה פני עתיד לא היה די על מנת למנוע ממנו לשוב ולתקוף, הפעם - את המתלונן, תוך השמעת איומים. לא מצאתי טעמים לסטות מהכלל הנוגע לצבירת המאסר המותנה לעונש בענייננו, כשרקע הדברים אף ההתחשבות בחפיפת עונש המאסר בתיק זה לעונשי המאסר הנוספים בהם עליו לשאת.

סוף דבר

38. הנאשם יישא בעונשים הבאים:

א. ארבעה חודשי מאסר ומחצה בדרך של עבודות שירות (4.5 חודשים).

עונש המאסר המותנה שהוטל על הנאשם בת"פ 1307-9-17 (שלום כפ"ס), לתקופה של שלושה חודשים מופעל ויצטבר במלואו לעונש המאסר שלעיל, כך שיהא על הנאשם לשאת בעונש מאסר לתקופה של שבעה חודשים ומחצה (7.5 חודשים).

עונש המאסר האמור לעיל (לתקופה של 7.5 חודשים) ירוצה, חלקו במצטבר, חלקו בחופף, לעונשי המאסר שהוטלו על הנאשם בת"פ 4956-2-20 ובת"פ 8389-12-19 בבית משפט השלום בכפר סבא, **כך שסך הכל יהיה עליו לשאת בעונש מאסר לתקופה של ארבעה חודשים ומחצה בדרך של עבודות שירות (4.5 חודשים).**

הנאשם יישא בתקופת מאסר זו לאחר סיום תקופות המאסר בשני התיקים שלעיל. עבודות השירות יבוצעו בעמותת שווים, עמותה לשיקום תעסוקתי בקדימה-צורן, כאשר ייתכנו שינויים במקום העבודה. מובהר, כי הפרת הוראות הממונה ואי עמידה בכללים הנוגעים לריצוי עבודות השירות עשויים להביא להפקעת העבודות ולהמרתן בעונש מאסר של ממש.

ב. **הפעלת ההתחייבות שנגזרה על הנאשם בת"פ 1307-9-17 (שלום כפ"ס) בסך 1,000 ₪. הסכום ישולם לא יאוחר מיום 30.12.2023.**

ג. **ארבעה חודשי מאסר על תנאי, למשך שלוש שנים, והתנאי שלא יעבור כל עבירת אלימות או איומים.**

ד. **פיצוי למתלונן בסך 4,000 ₪.** הנאשם ישלם פיצוי זה בשמונה תשלומים שווים ורציפים, על סך 500 ₪ כל אחד, החל מיום 1.6.2023 ובתחילת כל חודש עוקב, עד לסיום. לא ישולם אחד התשלומים במועדו, תעמוד יתרת החוב לפרעון מייד.

ה. **קנס בסך 400 ₪.** הקנס ישולם עד ליום 1.9.2023. לא ישולם הקנס במועדו, יאסר הנאשם למשך 3 ימים.

ו. **התחייבות בסך 1,500 ₪, למשך שנתיים, שלא יעבור על העבירות בהן הורשע.**

ניתן לשלם את הפיצוי והקנס כעבור שלושה ימים מיום גזר הדין לחשבון המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגבייה באחת מהדרכים הבאות: בכרטיס אשראי - באתר המקוון של רשות האכיפה והגבייה, www.eca.gov.il; מוקד שירות טלפוני בשרות עצמי (מרכז גבייה) - בטלפון *35592 או בטלפון 073-2055000; עמוד 11

במזומן בכל סניף של בנק הדואר - בהצגת תעודת זהות בלבד.

39. מוצגים יטופלו בהתאם לשיקול דעת קצין משטרה.

40. המזכירות תעביר העתק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתל-אביב תוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ו אדר תשפ"ג, 19 מרץ 2023, בנוכחות הצדדים.